

Ne'ilah: Ends and Beginnings

Stanley Rudoff Memorial High Holidays Lecture Series

דרישה
DRISHA

Shlomo Zuckier

ח' תשרי ה'תש"פ
October 6, 2019

CONGREGATION
KEHILATH JESHURUN

When and What is Ne'ilah? Talmudic Sources

1. תלמוד בבלי מסכת יומא דף פז עמוד ב

תנן התם: בשלשה פרקים בשנה כהנים נושאים את כפיהן ארבעה פעמים ביום, בשחרית במוסף במנחה ובנעילת שיערים. ואלו הן שלשה פרקים: בתעניות, ובמעמדות, וביום הכפורים. מאי נעילת שיערים? - רב אמר: צלותא יתירתא, ושמואל אמר: מה אנו מה חיינו. מיתיבי: אור יום הכפורים מתפלל שבע ומתודה, בשחרית מתפלל שבע ומתודה, במוסף מתפלל שבע ומתודה, במנחה מתפלל שבע ומתודה, בנעילה מתפלל שבע ומתודה! - תנאי היא, דתנאי: יום הכפורים עם חשיכה מתפלל שבע ומתודה וחותרם בוידוי, דברי רבי מאיר, וחכמים אומרים: מתפלל שבע, ואם רצה לחתום בוידוי - חותרם. תיובתא דשמואל! תיובתא. עולא בר רב נחית קמיה דרבא, פתח באתה בחרתנו וסיים במה אנו מה חיינו ושבתיה. רב הונא בריה דרב נתן אמר: ויחיד אומרה אחר תפלתו. אמר רב: תפלת נעילה פוטר את של ערבית. רב לטעמיה, דאמר צלותא יתירה היא, וכיון דצלי ליה - תו לא צריך. ומי אמר רב הכי? והאמר רב: הלכה כדברי האומר תפלת ערבית רשות! - לדברי האומר חובה קאמר

1. Babylonian Talmud, Tractate Yoma 87b

We learned: 'At three times in the year, *Kohanim* raise their hands [to recite the priestly blessing] four times in a single day: at *Shaharit*, *Musaf*, *Minha*, and the closing of the gates [*Ne'ilat She'arim*]. And these are the three times [in the year]: During communal fasts [Rashi-for lack of rain], and during watches [*ma'amadot*; Rashi- where Israelites gather to fast and read Bereshit], and on Yom Kippur.' What is the closing of the gates [*Ne'ilat She'arim*]? Rav said: It is an added prayer [Rashi-of *Amida*, seven blessing]. And Shmuel said: It is [Rashi-not a full prayer but the short confession]: 'What are we, what are our lives?' The Gemara raises an objection: 'On the night of Yom Kippur, one prays seven [blessings in the *Amida*] and confesses; during *Shaharit* one prays seven [blessings] and confesses; during *Musaf* one prays seven [blessings] and confesses; during *Minha* one prays seven [blessings] and confesses; and during *Ne'ilah*, one prays seven [blessings] and confesses' [so it is a full prayer].

This is a dispute between *tanna'im*, as it was taught: 'At the end of Yom Kippur, as it becomes dark, one prays seven [blessings of the *Amida*] and confesses and ends with the confession; the statement of Rabbi Meir. And the Rabbis say: He prays seven [blessings] and if he wishes to end with a confession, he may. 'If so, this is a refutation of Shmuel [since all agree that *Ne'ilah* is a complete prayer]. It is a refutation.

Ulla bar Rav went down [Rashi-to lead *Ne'ilah*] before Rava. He opened with: 'You have chosen us,' and he concluded with: 'What are we, what are our lives?' Rava praised him. Rav Huna, son of Rav Natan, said: An individual says it after his *Amida* [rather than during].

Rav said: The *Ne'ilah* prayer exempts one from *Arvit*. Rav conforms to his line of reasoning above, as he said: It is an added prayer, and since he has prayed [Rashi - after it has become dark] it he needs no further [prayer in the evening].

Did Rav actually say this? Didn't Rav say: The *halakha* is in accordance with the statement of the one who says that *Arvit* is optional? [Rashi- so why would Rav use the term exempt?] He said this in accordance with the statement of the one who says [Arvit] is mandatory.

2. רש"י מסכת יומא דף פז עמוד ב

בתענית - של גשמים.

ובמעמדות - ארבעה ימים בכל שבת שאנשי משמר ישראל מתכנסין בעריהן ומתעניין, וקורין במעשה בראשית, כדאמרינן במסכת תענית (דף כו, א) והתם מקשינן: ותעניות ומעמדות מי אית בהו מוסף, ומשנינן הכי קאמר: כהנים נושאיין את כפיהן כל זמן שמתפללין, ואפילו במנחה, לפי ששלשה פרקים הללו תעניות הם, ואין שכרות במנחה, אבל שאר ימות השנה - אין נשיאות כפים במנחה, ויש מהן ארבע פעמים ביום.

צלותא יתירתא - מתפלל שבע כשאר התפלות.

ושמואל אמר מה אנו ומה חיינו - אומר, ואינו מתפלל.

אור יום הכפורים - ליל יום הכפורים.

וחותם בוידוי - גרס בתוספתא אינו חותם מקדש ישראל אלא האל הסולחן, וחכמים אומרים: כל מקום שזקוק לשבע, אף בשאר התפלות אם רצה לחתום בוידוי - חותם, כך שמעתי, אבל לא גרס לה בתוספתא הכי, אלא: וחכמים אומרים מתפלל שבע, ואם רצה לחתום בוידוי - חותם, ואנעילה קיימי, קתני מיהת נעילה מתפלל שבע ומתודה, תיובתא דשמואל תיובתא.

נחית קמיה דרבא - בנעילה, ולשון נעילה פליגי אמוראי בברכות ירושלמי, חד אמר: נעילת שערי שמים, וחד אמר: נעילת שערי עזרה.

וכיון דצלי - משחשיכה, תו לא צריך.

והא אמר רב - במסכת ברכות תפלת ערבית רשות, ומאי פוטר דקאמר? לדברי האומר חובה קאמר - דזו פוטרתה.

3. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת ברכות פרק ד הלכה א

אימתי הוא נעילה רבנן דקיסרין אמרין איתפלגון רב ור' יוחנן רב אמר בנעילת שערי שמים ור"י אמר בנעילת שערי היכל אמר ר' יודן אנתורדיא מתני' מסייע לר"י בג' פרקים הכהנים נושאים את כפיהם ד' פעמים ביום בשחרית ובמוסף במנחה ובנעילת שערים בתעניות ובמעמדות וביה"כ אית לך מימר נעילת שערי שמים ביום אחוי דאימא דרב אדא הוה צייר גולתיה דרב בצומא רבא א"ל כד תיחמי שמשא בריש דיקלי תיהב לי גולתי דנצלי נעילת שערים מחלפא שיטתיה דרב תמן הוא אמר בנעילת שערי שמים וכא אמר בנעילת שערי היכל אמר רב מתנה על ידי דרב מאריך בצלותא סגין הוה מגיע לנעילת שערי שמים נעילה מהו שתפטר את של ערב ר' אבא ורב הונא בשם רב נעילה פוטרת את של ערב א"ל ר' אבא לרב הונא היאך הוא מזכיר של הבדלה אמר ר' יונה לרבי אבא היאך יהא שבע פוטרת שמונה עשרה א"ל ולא כבר איתתבת א"ל בגין דאיתתבת תיבטל [דף לא עמוד ב] אמר ר' יוסי מה דאקשי ר' אבא קשי יאות מה דאקשי ר' יונה לא קשי יאות קל הקילו עליו משום תעניתו שיהו שבע פוטרות שמונה עשרה רבי אבא בר ממל אמר לחברייא מריי מן כולכון שמעית שאין נעילה פוטרת של ערב ר' סימון בשם ריב"ל אין נעילה פוטרת של ערב א"ר יוסי ב"ר בון ותני ר"ח בכל יום אדם מתפלל שמונה עשרה במ"ש ובמוצאי יה"כ ובמוצאי תענית ציבור ר' יצחק בר נחמן בשם ריב"ל יה"כ שחל להיות בשבת אף על פי שאין נעילה בשבת מזכיר של שבת בנעילה אוספין עליה ר"ח שחל להיות בתענית ציבור אף על פי שאין נעילה בר"ח מזכיר הוא של ר"ח בנעילה ... תניא תמן תפילת הערב מהו ר"ג אומר חובה רבי יהושע אומר רשות אמר ר"ח אתיין אילין פלגותא כאינון פלגותא מ"ד חובה אין נעילה פוטרת של ערב ומ"ד רשות נעילה פוטרת של ערב ומעשה בתלמיד אחד שבא ושאל את רבי יהושע תפלת הערב מהו א"ל רשות בא ושאל את ר"ג תפלת הערב מהו א"ל חובה

3. Jerusalem Talmud Berakhot 4:1

When is *Ne'ilah*? The Rabbis of Caesarea say it is a dispute between Rav and R. Yohanan – Rav says at the time of the closing of the gates of heaven, and R. Yohanan says at the losing of the gates of the [Temple] sanctuary. R. Yudan Anthordia said: The Mishnah supports R. Yohanan: 'On three occasions the *Kohanim* raise their hands [in the priestly blessing] four times a day – at *Shaharit*, *Musaf*, *Minha*, and Closing of the Gates (*Ne'ilat She'arim*) – on fast days, and

stationed times (*ma'amadot*) and on the Day of Atonement.' Can you say that the closing of the gates of heaven is during the day? (Therefore *Ne'ilah* must refer to the closing of the gates of the Temple sanctuary, supporting R. Yohanan).

Rav Ada's uncle would watch the cloak (*Tallit*?) of Rav on the long fast (Yom Kippur). He said to him: When the sun passes over the heads of the palm trees, pass me my cloak so that I can pray the Closing of the Gates (*Ne'ilat She'arim*). We find a flipped (i.e., opposite) position of Rav: There he says that it is the closing of the gates of heaven, while here he says it is the closing of the gates of the [Temple] sanctuary. Rav Matnah [answered]: Since Rav would extend his prayer greatly he would get to the closing of the gates of heaven {by the end of his prayer, although he started with the closing of the gates of the [Temple] sanctuary).

Ne'ilah – could it exempt one of the [prayer of the] evening [i.e., *Arvit*]? R. Abba and Rav Huna in the name of Rav: *Ne'ilah* exempts one from the [prayer of the] evening. R. Abba said to Rav Huna: How could he mention [the prayer] of *Havdalah* [in the Amidah if it is *Ne'ilah*]? R.

Yonah said to Rabbi Abba – how can seven [blessings of *Ne'ilah*] exempt eighteen [blessings of the weekday *Arvit*]? He responded: “But weren't you already disproven?” He said: “Because it was disproven it should be undone?”

R. Yose said: What R. Abba asked is a real problem; what R. Yonah asked is not a real problem, [because] they were lenient upon him because of his fast that the seven [blessings] would excuse eighteen [blessings]. Rabbi Abba bar Mamal said to the group: Sirs, from all of you I understand that *Ne'ilah* cannot exempt the [prayer of the] evening. R. Simon in the name of R. Yehoshua ben Levi [said]: *Ne'ilah* does not exempt the [prayer of the] evening.

R. Yose be-R. Bon said, and some say Ra"h said: 'Every day one prays eighteen [blessings of the *Amidah*] – on Saturday night, and evening following Yom Kippur or a public fast day.'

R. Yitzhak bar Nahman said in the name of R. Yehoshua ben Levi: Yom Kippur that falls out on Shabbat, although there is no *Ne'ilah* on Shabbat (regularly), he mentions Shabbat in *Ne'ilah*.

They add to this – Rosh Hodesh that falls out on a public fast day, even though there is no *Ne'ilah* on a fast day (regularly) he mentions Rosh Hodesh in *Ne'ilah*...

It was taught there: What about *Arvit*? R. Gamliel – it is an obligation. R. Yehoshua – it is optional. Ra"h – These disputes are like those disputes: One who says it is an obligation, *Ne'ilah* does not exempt *Arvit*; one who says it is optional, *Ne'ilah* does exempt *Arvit*. There was a story with one student who went and asked Rabbi Yehoshua about *Arvit* and he said it was optional; he then asked R. Gamliel about *Arvit* and he said it was obligatory.

When and What is *Ne'ilah*? Legal Codes

4. רי"ף מסכת יומא דף ו' עמוד ב

תנן התם בשלשה פרקים בשנה הכהנים נושאים את כפיהם ארבעה פעמים ביום בשחרית במוסף במנחה ובנעילה שיערים בתעניות ובמעמדות וביום הכפורים מאי נעילת שיערים רב אמר צלותא יתירתא ושמואל אמר מה אנו מה היינו והלכתא כרב דאמרינן עולא בר רב נחת קמיה דרבא פתח באתה בחרתנו וסיים במה אנו ושבחיה רב נתן אבוה דרב הונא בר נתן נחת קמיה דרב פפא פתח באתה בחרתנו וסיים במה אנו ושבחיה אמר רב אחא בריה דרבא ויחיד אומרה אחר תפלתו אמר רב תפלת נעילה פוטרת של ערבית רב לטעמיה דאמר צלותא יתירתא היא וכיון דצלי תו לא צריך והאידינא נהגו עלמא לצלוי תפלת ערבית אחר נעילה

4. Rif to Tractate Yoma 6b

It was taught there: Three times a year the *Kohanim* raise their hands [in the priestly blessing] four times a day... What is *Ne'ilat She'arim*? Rav said: an extra prayer. Shemuel said: “What are we? What is our life?” The Halakha is like Rav, as Ulla bar Rav passed before Rav and opened

with *Atta Behartanu* and ended with *Mah Anu* and Rav praised him. Natan the father of Rav Huna bar Natan passed before Rav Papa, opened with *Atta Behartanu* and ended with *Mah Anu* and [Rav] praised him. Rav Aha son of Rava said: An individual says it after his prayer. Rav said: The prayer of *Ne'ilah* exempts one from praying *Arvit*. Rav is consistent, as he says it is an extra prayer, and once he prays it he no longer needs [to pray *Arvit*]. Nowadays we have the practice of praying *Arvit* after *Ne'ilah*.

5. הר"ן על הרי"ף מסכת יומא דף ו עמוד ב

והוי יודע שיש מי שפוסק כשמואל וכן כתב הרב ר"מ מרוטנבורק ז"ל והארכתי בזה בחדושי ולפי זה צריך להתפלל תפלת נעילה כולה ביום אבל מדברי הרי"ף ז"ל נראה שהלכה כרב שהביא בהלכותיו הא דאמרינן בסמוך בס"ד ואפ"ה אנן דמפשינן בתפלת נעילה פסוקי דרחמי ומילי דתחנונים טובא מכי חמינן שמשא בריש דיקלי מתחלינן ליה וכדאיתא בירושלמי:

אמר רב תפלת נעילה פוטרת של ערבית. מוכחא סוגיין בגמרא משום דס"ל לרב דתפלת נעילה בלילה קאמר דתפלת נעילה פוטרת של ערבית דכיון דצלי משחשכה תו לא צריך לצלויי זימנא אחריתי:

5. Ran on Rif to Tractate Yoma 6b

You should know that there are some who rule like Shemuel, as the Maharam me-Rutenburg ruled, and I wrote on this in greater length in the *Hiddushim*. Therefore, we must pray the entirety of *Ne'ilah* during the day. However, based on the Rif it appears that [he believes] the Halakha is like Rav, as he cites it in his *Halakhot*. Still, we who add in *Ne'ilah* many verses of mercy and words of petition, once we see the sun at the head of the trees we begin, as it says in the Yerushalmi.

Rav said – the prayer of *Ne'ilah* exempts *Arvit*. It is clear from the Gemara that this discussion is based on the fact that Rav holds that *Ne'ilah* is at night, and therefore he says that *Ne'ilah* exempts *Arvit*, because since one prays after dark it is not necessary to pray again.

6. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק א הלכה ז

וכן תקנו תפלה אחר תפלת מנחה סמוך לשקיעת החמה ביום התענית בלבד כדי להוסיף תחנה ובקשה מפני התענית וזו היא התפלה הנקראת תפלת נעילה כלומר נעלו שערי שמים בעד השמש ונסתרה לפי שאין מתפללין אותה אלא סמוך לשקיעת החמה.

6. Rambam, Laws of Prayer 1:7

And they also established a prayer after the prayer of *Minha*, close to sundown, particularly for fast days, in order to add supplication and requests due to the fast. And this is the prayer called *Ne'ilah*, meaning that the gates of heaven have been locked by the sun, and are hidden, since we only pray it close to sundown.

7. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ג הלכה ו

תפלת הערב אף ע"פ שאינה חובה המתפלל אותה זמנה מתחילת הלילה עד שיעלה עמוד השחר, ותפלת נעילה זמנה כדי שישלים אותה סמוך לשקיעת החמה.

7. Rambam, Laws of Prayer 3:6

The evening prayer, although it is not an obligation, for one who prays it its time is from the beginning of the night until the rays of light rise. The time of the prayer of *Ne'ilah* is such that one should finish it close to sundown.

8. טור אורח חיים הלכות יום הכפורים סימן תרכ"ג

ומאריכין בסליחות וברחמים עד שיגיע זמן תפלת נעילה וזמנה סמוך לשקיעת החמה כשהחמה בראש האילנות ויש לזוהר שלא יאחרו להתפלל אותה בלילה אלא סמוך לשקיעת החמה בענין שיסיימו אותה עם צאת הכוכבים... ויחזור

ש"ץ התפלה ואומר וידוי באמצע התפלה כמו בשאר התפלות ואו' כתר כמו במוסף ונושאים הכהנים כפיהם ואם יש שהות ביום אומר סליחות:

8. Tur, Orah Hayyim, Laws of Yom Kippur, 623

We extend with *Selihot* and requests for mercy until we arrive at the time of the prayer of *Ne'ilah*. Its time is close to sundown, when the sun is at the top of the trees. One should be careful not to be late and pray it at night but rather close to sundown, such that it will be finished with the emergence of the stars...

The prayer leader should once again recite *Viduy* in the middle of the prayer, like in all other prayers, and said *Keter* [in *Kedusha*] like in Musaf. And the *Kohanim* raise their hands [in the priestly blessing], and if there is time in the day they say *Selihot*.

9. שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום הכפורים סימן תרכג

סעיף ב זמן תפלת נעילה כשהחמה בראש האילנות, כדי שישלים אותה סמוך לשקיעת החמה; וצריך ש"צ לקצר בסליחות ופסוקים שבאמצע התפלה, וגם אין לו למשוך בתפלת נעילה כל תיבה ותיבה כדרך שמושך בשאר תפלות, כדי שיגמור קודם שקיעת החמה (ואומר במקום כתבנו, חתמנו) (טור).

סעיף ה נושאים כפים בנעילה (והמנהג במדינות אלו שלא לישא כפים, ואומרים: אבינו מלכנו).

9. Shulhan Arukh, Orah Hayyim, Laws of Yom Kippur, 623

Se'if 2 The time of *Ne'ilah* is when the sun is at the top of the trees, in order that he will finish it close to sundown. The prayer leader should be careful to shorten the *Selihot* and verses cited in the middle of the prayer, and should not extend each word during the prayer of *Ne'ilah* like one would extend it for other prayers, in order to finish prior to sundown (and, instead of saying *Kotveinu* [write us], says *Hotmeinu* [seal us]).

Se'if 5 We perform the raising of hands [of the priestly blessing] in *Ne'ilah* (and the practice in these countries is not to perform the raising of hands, but to say *Avinu Malkeinu*).

10. מגן אברהם סימן תרכג ס"ק א

(פמ"ג) (מחה"ש) לשקיעת החמה. היינו סוף שקיעה שהוא צאת הכוכבי' כמ"ש התוס' עב"י סי' תקס"ב וכו' הב"ח עכשיו שנהגין שממשיכין התפלה גם בלילה אין למחות בידן דסוברים כר"ף ורא"ש אך צריך לזהר להתחיל בעוד היו' גדול וגם יאמר חרוז בהיום יפנ' וכו' קודם הערב שמש דאל"כ דובר שקרים לפני ה':

10. Magen Avraham, Orah Hayyim, to 623:1

“[The *Hazan* should try to end prior to] Sundown” – This is the end of sundown (*Sheki'ah*), which is the time that the stars come out (*Tzeit a-Kokhavim*), as Tosafot wrote. See Beit Yosef 662. Bah wrote that now that we extend the prayer into the night (*ba-layla*), one should not object to those who hold like the Rif and Rosh, but should be careful to start while it is still day. And say the poem “Today will pass” prior to sundown; if not it is [reciting] lies before God.

The Priestly Blessing at *Ne'ilah*: Contemporary Perspectives

11. משנה ברורה על שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום הכפורים סימן תרכג סעיף ה

נושאים כפים בנעילה - היינו אם הוא עדיין יום אבל אם כבר חשכה אין נושאים כפים דאיתקש נ"כ לעבודה כדכתיב לשרתו ולברך בשמו ועבודה הוא דוקא ביום ולכן אם הזמן קצר יאמרו הפיוטים אחר התפלה כדי שיהא נשיאת כפים ביום:

11. Mishnah Berurah on Shulhan Arukh Orah Hayyim 623:5:8

“[The *Kohanim*] raise their hands [in the priestly blessing] at *Ne'ilah*” – this applies if it is still daytime. However, if it is already dark they do not raise their hands, because there is a connection between the raising of hands and [Temple] service, as it is said “to serve Him and to

bless in His name” (Deut. 10:8), and [Temple] service is only by day. Therefore, if time is short one should say *piyyutim* following the prayer in order that the raising of hands [by the *Kohanim*] can take place by day.

12. ר' אליעזר מלמד, פניני הלכה, ברכת כהנים בנעילה

יש לכוון את תפילת נעילה באופן שהכהנים ישאו את כפיהם לפני השקיעה, מפני שלדעת רבים זמן נשיאת כפיים הוא ביום, שהשווה נשיאת כפיים לעבודת הקרבנות, מה זמן הקרבנות ביום כך זמן נשיאת כפיים ביום (מ"ב תרכג, ח). וכיוון שברכת כהנים היא מצווה מהתורה, מקצרים באמירת פיוטים ותחינות כדי להספיק לאומרה לפני שקיעת החמה. אמנם בדיעבד במשך כל זמן בין השמשות מותר לשאת כפיים, הואיל ועוד יש ספק אם הגיע הלילה. [הערה - מותר בדיעבד לשאת כפיים עד צאת הכוכבים, כי יש בזה צירוף ספקות...]

12. R. Eliezer Melamed, *Peninei Halakha*, Priestly Blessing at *Ne'ilah*

One should aim to carry out *Ne'ilah* in such a way that the *Kohanim* can raise their hands [to offer the priestly blessing] prior to sundown, because according to many opinions the time of raising hands is during the day, because raising of hands is compared to the service [*Avodah*] of bringing the sacrifices, and just like the time of sacrifices is by day [so too is the raising of hands by day]. And since the priestly blessing is a biblical commandment, we shorten the recitation of *Piyyutim* and *Tehinnot* in order to have enough time to say [the priestly blessing] prior to sundown. However, if one is stuck [*Bedi'avad*], over the entire time of twilight [*bein ha-shemashot*] it is permitted to raise hands [in the priestly blessing], since there is still a doubt as to whether it is night time or not.

Footnote – It is permitted to raise hands until the stars come out, because there is the combination of doubts...

13. מכתב ר' יוסף חיים סופר בלוח דבר בעתו, תשס"ד

ה. שם. בענין תחילת זמן תפילת הנעילה.

מה שכתב שנהוג להתחיל תפילת הנעילה כשעה עד שעה ורבע לפני שקיעת החמה. לדידן לא נהוג כן ומתחילים כשלושים דקות לפני השקיעה ולא לפני כן. ועיין למורי הגויל בכף החיים (סימן תרכ"ב אות ח'), ועיין גם לשארי ריש גלותא דבבל הגאון רבי יוסף חיים ז"ל בשו"ת רב פעלים חיד (אורח סימן ה'), ויש לו בזה עובדה מעניינת ששמעתי מזקני ירושלים ת"ו על גאון עוזנו מהרשי"א אלפנדרוי זצ"ל. ואכמ"ל. [נבא לידי כעת ספר ארחות רבנו חיב וכתב שם (דף ר"י אות נ"ז) בשם רבנו הקהלות יעקב זצ"ל שנהגים להתפלל נעילה כחצי שעה בערך וקצת יותר לפני השקיעה. וע"ש. ודוק היטב].

13. Letter of R. Yosef Hayyim Sofer in the publication *Davar be-Itto*, 2004

I have seen written that some have the practice of beginning *Ne'ilah* about an hour and a quarter prior to sundown. We do not have this practice, but instead start thirty minutes prior to sundown and not earlier. See what my (great-)grandfather wrote in *Kaf ha-Hayyim*...

When and What is *Ne'ilah*? Liturgical Perspectives

14a. Petah Lanu Sha'ar (Selection from Repetition of Amidah for *Ne'ilah*)

Chazzan then congregation:
פֶּתַח לָנוּ שַׁעַר, * בְּעֵת נְעִילַת שַׁעַר, כִּי פָנָה יוֹם.¹

Chazzan then congregation:
הַיּוֹם יִפְנֶה, * הַשֶּׁמֶשׁ יָבֵא וַיִּפְנֶה, נִבְּוֹאָה שַׁעְרֶיךָ.²

SELICHOS

Chazzan then congregation:
פֶּתַח Open the [Heavenly] gate for us* at this time when the gate closes, for the day is fading away.¹

Chazzan then congregation:
הַיּוֹם This day will fade away,* the sun will set and be gone — let us come to Your gates.²

14b. Sha'arei Shamayim Petah (Selection from Repetition of Amidah for *Ne'ilah*)

Chazzan then congregation:
שַׁעְרֵי שָׁמַיִם פֶּתַח, וְאוֹצְרֶךָ הַטּוֹב * לָנוּ תִּפְתַּח,⁶
תוֹשִׁיעַ וְרִיב אֵל תִּמְתַּח, * וְהוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנו.

Chazzan then congregation:
שַׁעְרֵי Open the gates of heaven, and open for us Your bountiful treasure;*⁶ save us and do not exact justice,* and save us, O God of our salvation.

15. עלי תמר ברכות פרק ז

הרי בפיוט נעילה של יוה"כ נקרא נעילת שער היכל "פתח לנו שער בעת נעילת שער כי פנה יום השמש יבא ויפנה וגו', והוא כדעת ר"י שהוא נעילת שער ההיכל. ובמחזור רומא ובולוניה ש"א בתפילת נעילה משמש המאמר "טרם נעילת שער" כסוגר לחרוזי הפיוט הנשנה כמ"פ פתח לנו שער וגו' טרם נעילת שער קמנו בתחנון וגו' טרם נעילת שער שיערי רחמים פתח ממרומים וגו' טרם נעילת שער,

15. Alei Tamar to Berakhot chapter 4

In the *piyyut* on *Ne'ilah* of Yom Kippur we read [about] the closing of the gates of the [Temple] sanctuary: "Open for us a gate, at the time of closing gates, because the day has passed. The sun will set, etc." This follows the opinion of Rabbi Yohanan that this [*Ne'ilah*] refers to the locking of the gates of the [Temple] Sanctuary. The Bolognese Roma *mahzor* uses, in the prayer of *Ne'ilah*, the phrase "prior to the time of closing gates," several times to close the stanzas of the poem noted above: "Open for us a gate... prior to the closing of gates"; "we have arisen in prayer... prior to the closing of gates"; "Open the gates of mercy from heaven... prior to the closing of gates"...

16. בית יוסף אורח חיים סימן תרכג

א - ב ומאריכין בסליחות וברחמים עד שיגיע זמן תפלת נעילה וזמנה סמוך לשקיעת החמה וכו'. בסוף יומא כתב הרא"ש (סי' כ) בשם הר"מ שצריך להתפלל תפלת נעילה ביום דבירושלמי פרק תפלת השחר (ה"א) ובריש פרק בתרא דתעניות (ה"א) פליג רבי יוחנן על רב ואמר אין תפלת נעילה אלא ביום ורב ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן והכי איתא התם אימתי היא נעילה רבנן דקסרין אמרין איתפלגון ר' יוחנן ורב רב אמר נעילת שערי שמים אפילו בלילה ור' יוחנן אמר נעילת שערי היכל דהיינו ביום אחר הדלקת נרות של בין הערבים אמר רבי יודן נונתואה מתניתין מסייע ליה לרבי יוחנן (תענית כו.) בשלשה פרקים הנהנים נושאים כפיהם ארבע פעמים ביום בשחרית ובמוסף ובמנחה ובנעילה ואית לן למימר נעילת שערי שמים דהא איתקש נשיאות כפים לשירות מה שירות ביום אף נשיאות כפים ביום אחוה דאמיה דרב אדא הוה צייר גולתיה דרב בצומא רבא אמר ליה רב כד תיחמי שמשא בריש דיקלא הב לי גולתי דניצלי נעילה מיחלפה שיטתיה דרב תמן הוה אמר נעילת שערי שמים והכא הוא אומר נעילת שערי היכל פירוש דאמר רב כד תיחמי שמשא בריש דיקלא דהיינו זמן נעילת שערי היכל אמר רב מאריך בצלותיה סגי היה מגיע לנעילת שערי שמים פירוש תפלתו היתה נמשכת עד נעילת שערי שמים אלמא ר' יוחנן פליג עליה דרב וגם רבי יודן מיייתי סיעתא לרבי יוחנן ממתניתין וגם רב גופיה היה מתפלל ביום אלא שהיתה תפלתו נמשכת עד הלילה הילכך אין להתפלל תפלת נעילה אלא ביום עכ"ל: וכן נראה שהוא דעת הרמב"ם שכתב בפרק א' מהלכות תפלה (ה"ז) שתפלת נעילה מתפללין אותה אחר תפלת המנחה סמוך לשקיעת החמה ובפרק ג' (ה"ו) כתב תפלת נעילה זמנה כדי שישלים אותה סמוך לשקיעת החמה: והר"ן (ו: ד"ה ירושלמי) כתב גם כן הירושלמי הזה אלא שבמקום ר' יוחנן כתב שמואל ומכל מקום כתב וזה לשונו והוי יודע שיש מי שפוסק כשמואל וכן כתב הר"מ מרוטנבורק ז"ל אבל מדברי הרי"ף נראה שהלכה כרב ואפילו הכי אגן דמפשינן בתפלת נעילה פסוקי דרחמי ומילי דתחנונים טובא מכי חמינן לשמשא בריש דיקלא מתחילינן לה כדאיתא בירושלמי עכ"ל: וכן כתב המרדכי (סי' תשכז) דין תפלת נעילה להתפלל אותה ביום ומה שנהגו להתפלל אותה בלילה ודאי לא הנהיגו אבותינו כן אלא שמפני שהחזונים מושכין עד הלילה סבורים שבדין עושים עכ"ל וכ"כ הגהות מיימון בפרק ג' מהלכות תפלה (אות ה) על דברי הרמב"ם כן כתב הר"מ והנהיג והורה הלכה למעשה שאין להתפלל תפלת נעילה אלא ביום וכ"כ רבינו יהודה בשם ר"י והביא ראיות לדבר ובסוף דבריו כתב נראה שאין להתפלל נעילה ולא לעלות לדוכן אלא ביום מהיקשא דלשרתו (דברים י ח) ובודאי לא הנהיגו אבותינו כך אלא שהחזונים האריכו עד הלילה וסוברים שכדין עושין: וכתבו עוד נ"ל שאין לדקדק דלרב תהא תפלת נעילה דוקא בלילה מדקאמר תפלת נעילה פוטרת של ערבית כי סבירא ליה שגם תפלת ערבית זמנה מפלג המנחה ואילך כדאיתא בפרק תפלת השחר (כו.). רב צלי של שבת בערב שבת אבל נוכל לדקדק משם שזמנה מפלג המנחה ואילך כדאמרינן בירושלמי (שם) דא"ל רב לשמעיה כד תיחזי שמשא בריש דיקלא הב לי גולתי דניצלי נעילה והמתפלל בלילה אומר דברים שאינם כן לפני השכינה ע"כ: ומתוך דברים הללו יתבאר לך דלדידן דמפשינן טובא ברחמי היה צריך להקדים ולהתפלל אותה מבעוד יום הרבה כדי שיגמור החזון חזרת התפלה ביום ולפחות שתהא נשיאות כפים ביום אלא דאם כן היינו צריכין להקדימה מבעוד יום טובא לפי שאנו מרבים בסליחות ואגן בעינן שיתפלל אותה מכי חמינן שמשא בריש דיקלא ולפיכך נראה שיש לשליח צבור לקצר בסליחות ופסוקים שבאמצע התפלה וגם אין לו למשוך בתפלת נעילה כל תיבה ותיבה כדרך שמושך בשאר תפלות וסעד לדברי מצאתי בהגהות מיימון בהלכות שביית עשור (בסופו ד"ה צריך) וזה לשונו לפעמים לא היה הר"מ אומר אבינו מלכנו של מנחה עד אחר נעילה כדי להתפלל ביום וכן כל הפזמונים שאומרים בנעילה פעמים היה מדלגם עד אחר ברכת כהנים כדי שתהא נשיאות כפים ביום ואז היה מושך בפזמונים עד הלילה ואחר כך אומר אבינו מלכנו עכ"ל: